

[Knihovnické fondy, procesy a služby \[1\]](#)

Autor:

- [MAKSOVÁ, Vladimíra](#) [2]

Číslo:

- [2018, ročník 27, číslo 4](#) [3]

Rubrika:

- [Recenze](#) [4]

Klíčová slova:

- [knihovní fondy](#) [5], [publikace](#) [6], [služby knihoven](#) [7]

KRČÁL, Martin a Pavla KOVÁŘOVÁ, eds. *Knihovnické fondy, procesy a služby*. 1. vyd. Brno: [Martin Krčál], 2018. 124 s. Knihovnictví a informační vědy, sv. 1. ISBN 978-80-88071-03-7.

Na počátku školního roku 2018/2019 jsme se po dlouhých desetiletích dočkali učebnice vhodné pro střední školy vyučující knihovnictví a informační služby. Nese název *Knihovnické fondy, procesy a služby* a pochází z dílny autorského kolektivu pod editorským vedením Martina Krčála a Pavly Kovářové. Učebnice vychází v edici Úvod do knihovnictví a informační vědy. Tu by měly tvořit čtyři svazky zaměřené na různá témata, což oproti původnímu záměru vydat jednu rozsáhlou učebnici oceňuji. Takto budou jednotlivé svazky přehlednější nejen pro studenty, ale i pro vyučující. Využijeme je jak v jednotlivých předmětech, tak i průřezově napříč předměty či tématy.

Autorskému kolektivu patří hluboké uznání za zpracování učební látky, zejména v době, kdy si každá škola zpracovává vlastní školní vzdělávací program a jednotné učební osnovy jsou dávno minulostí. Samozřejmě se to promítlo i v tomto případě, kdy autoři spolupracovali se [Střední odbornou školou Luhačovice](#) [8] – předpokládám, že učebnice odráží jejich vzdělávací program. Nicméně je zpracována přehledně (tvoří ji šest kapitol), srozumitelně a přiměřeně věkové kategorii středoškoláků, což např. odborné monografie či vysokoškolská skripta, ze kterých připravujeme studijní materiály a prezentace pro studenty, mnohdy nesplňují. Studenti mají tedy konečně v ruce ucelenou, srozumitelnou studijní oporu a my učitelé si se sladěním školních vzdělávacích programů a informacemi v učebnici poradíme. Jako příklad uvedu čtvrtou kapitolu Knihovnické procesy, která stručně obsahuje vytyčené téma, ovšem pro naši výuku ji využijeme jen jako osnovu, jelikož učivo probíráme čtyři roky v předmětu Informační fondy mnohem podrobněji.

Zároveň oceňuji i odpovídající jazyk a stručnou a jasnou formu vysvětlující terminologii a vlastní informační procesy. Učebnice je aktuální a přináší současné příklady z praxe. Pokud však učebnice bude opět na dlouhou dobu jediným pramenem a nebude vzhledem k rychlému vývoji knihovnictví a informačních služeb za nějakou dobu aktualizována, mohou se tyto příklady pro učebnici stát zátěží. Z praxe víme, že naše učební materiály k odborným předmětům obnovujeme cca každé dva roky.

Publikace splňuje i požadavek názornosti, obsahuje řadu obrázků, tabulek a schémat ilustrujících vlastní text. Bohužel kvůli formátu knihy jsou některé obrázky příliš malé a text na nich je hůře čitelný. Každou kapitolu uzavírá shrnutí a otázky a témata k diskusi. Velmi kladně hodnotím precizní práci s prameny a citováním, v tomto ohledu je publikace studentům výborným příkladem. V úvodu

autoři slibují i pracovní listy ke stažení, ve složce na uvedeném odkazu jsem v době psaní recenze nic neobjevila.

Vzhledem k tomu, že mi nepřísluší hodnotit jazykovou, terminologickou či grafickou stránku, zaměřím se na porovnání obsahu učebnice s Rámcovým vzdělávacím programem pro obor vzdělání 72-41-M/01 Informační služby¹ (dále jen RVP).

Učebnice zapadá do obsahového okruhu *Knihovnictví*. První a druhá kapitola odpovídají učivu RVP začlenění knihoven do systému paměťových a vzdělávacích institucí. Třetí a čtvrtá kapitola se zabývá knihovním fondem, odpovídá tedy učivu *Knihovní fond* vyjma struktury fondů a specializovaného softwaru. Pátá a šestá kapitola koresponduje s učivem RVP *Knihovní služby*. Vypadla nám tedy témata historie knihovnictví, legislativní úprava, národní, mezinárodní normy a instrukce, organizační struktura knihoven, významné právní subjekty, příbuzné obory, struktura fondů, specializovaný software a virtuální knihovny, o kterých je ale zmínka v podkapitole o digitalizaci. Předpokládám, že autoři se RVP drží a tato témata budou předmětem dalších svazků.

Závěrem chci ještě jednou vyzdvihnout vlastní vznik knihy a poděkovat autorům. Přestože se v publikaci objevují drobné terminologické nesrovnalosti, neodpovídá a ani nemůže odpovídat učební látce konkrétní školy, nemá formu dokonalé učebnice vytvořené pedagogickými odborníky atd., je nesmírně důležité, že vůbec vznikla a studentům a jistě i mnoha vyučujícím se stane praktickou pomůckou a oporou. Autoři v úvodu deklarují i další využití publikace i mimo knihovny a školy vyučující knihovnictví, což je dalším přínosem učebnice a přála bych si, aby se tak stalo. Těším se také na další svazky z edice Úvod do knihovnictví a informační vědy.

- ¹ [1. NÁRODNÍ ÚSTAV ODBORNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ. Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělávání 72-41-M/01 Informační služby](https://rvp.cz/informace/wp-content/uploads/2009/09/RVP-7241M01.pdf) [online]. Praha: Národní ústav odborného vzdělávání, c2008. 78 s. Dostupné z: <https://rvp.cz/informace/wp-content/uploads/2009/09/RVP-7241M01.pdf> [9]

URL zdroje: <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2018-rocnik-27-cislo-4/knihovnicke-fondy-procesy-sluzby>

Odkazy

- [1] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2018-rocnik-27-cislo-4/knihovnicke-fondy-procesy-sluzby>
- [2] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/autori/maksova-vladimira>
- [3] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2018-rocnik-27-cislo-4>
- [4] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/rubriky/recenze>
- [5] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/knihovni-fondy>
- [6] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/publikace>
- [7] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/sluzby-knihoven>
- [8] <https://www.sosluhac.cz/>
- [9] <https://rvp.cz/informace/wp-content/uploads/2009/09/RVP-7241M01.pdf>